

Список використаних джерел

1. Барко В.І., Остапович В.П., Барко В.В. Професійна психологічна підготовка поліцейських Національної поліції України // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. № 2, Том 1, Серія Психологічні науки. С. 176–181.

2. Сокурєнко В.В. Перспективні напрями оптимізації процесу відбору кандидатів на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що готують поліцейських // Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. [за матеріалами III Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 24 трав. 2018 р.] / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки ф-ту № 2. Харків : ХНУВС, 2018. С. 44–47. URL: http://www.univd.edu.ua/general/publishing/konf/24_05_2018/pdf/9.pdf.

3. Стратегія розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року // Міністерство внутрішніх справ України : офіц. сайт. URL: http://mvs.gov.ua/ua/pages/strategiya_2020.htm.

4. Про затвердження Порядку добору, направлення та зарахування кандидатів на навчання до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ України і Національної поліції України, та вищого військового навчального закладу Національної гвардії України. Наказ МВС України від 15.04.2016 № 315 <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0668-16/conv>.

Колесніченко Олександр Сергійович,

начальник науково-дослідної лабораторії морально-психологічного супроводження службово-бойової діяльності Національної гвардії України, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник;

Приходько Ігор Іванович,

начальник науково-дослідного центру службово-бойової діяльності Національної гвардії України, доктор психологічних наук, професор

ПРОФІЛАКТИКА БОЙОВОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТРАВМАТИЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Надзвичайно великі людські втрати під час бойових дій у 2014–2015 рр. на сході країни, які стали наслідком переважаючих сил супротивника, непрофесіоналізму військового керівництва, його нездатністю до самостійного прийняття рішень і відповідальності за них, змусили військовослужбовців прийняти і змиритися з думкою про невідворотність смерті, поранення чи травмування.

Вищевикладене показало необхідність перегляду вимог до психологічного забезпечення службово-бойової діяльності (СБД) військовослужбовців України (НГУ) з метою побудови програми профілактики психологічної травматизації військовослужбовців НГУ.

Психологічне забезпечення службово-бойової діяльності НГУ, в свою чергу це система психодіагностичних, психоформуючих, психопрофілактичних і психокорекційних заходів, спрямованих на вивчення та розвиток у персоналу професійно важливих психологічних якостей, підтримання й відновлення позитивних психічних станів, необхідних для успішного виконання покладених завдань у звичайних та екстремальних умовах, збереження високого рівня психологічної безпеки, запобігання виникненню психологічної травматизації особистості [1].

У загальному вигляді система психологічного забезпечення професійної діяльності фахівців екстремального профілю наведена на рис. 1.

Така система психологічного забезпечення передбачає нормативно-правові документи, які регламентують діяльність, і визначає її відповідність сучасним вимогам до кандидатів для здійснення вибраної службово-бойової діяльності.

Одним з елементів системи психологічного забезпечення є професійна орієнтація [2], головне завдання якої полягає в обґрунтуванні правильності усвідомленого відбору професії, її соціальної необхідності та значущості, визначенні вимог до певного рівня розвитку професійно важливих психологічних якостей кандидата, необхідних для подальшої успішної діяльності персоналу екстремальних професій.

Найважливішим етапом психологічного забезпечення службово-бойової діяльності військовослужбовців НГУ є професійний психологічний відбір кандидатів для її здійснення, який є безперервним керованим процесом, що включає комплекс психодіагностичних заходів щодо виявлення рівня розвитку сукупності професійно важливих психологічних якостей особистості та визначення ступеня професійної придатності кандидатів для здійснення екстремального виду діяльності, а також прогнозування подальшої ефективної професійної діяльності за вибраною спеціальністю [3].

Реалізацію психологічного забезпечення становить психологічний супровід службово-бойової діяльності, який є системою психологічних заходів, спрямованих на формування психологічної готовності та психологічної стійкості особистості до впливу стресових факторів, психологічної надійності під час виконання завдань в екстремальних умовах, запобігання виникнення негативних психічних реакцій станів, надання необхідної екстреної психологічної допомоги, збереження й відновлення високого рівня психологічної безпеки особистості фахівців екстремального профілю.

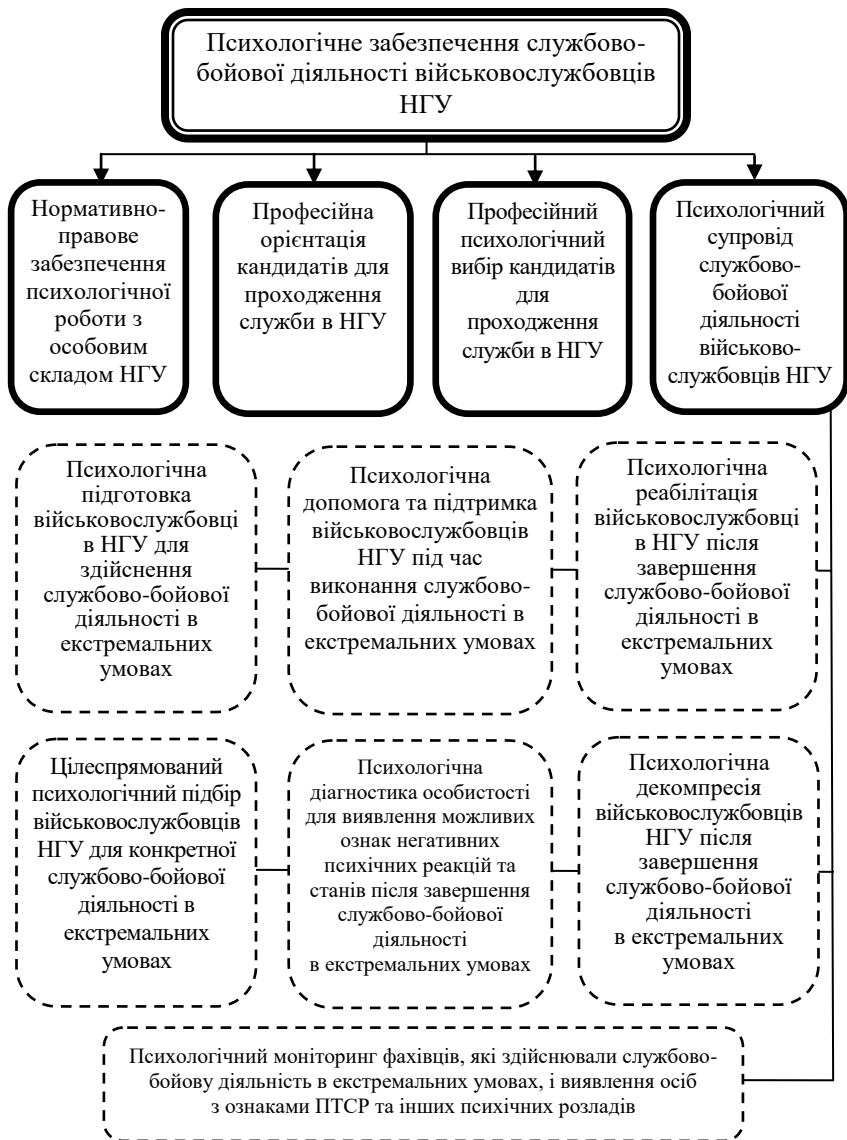

Рис. 1. Система психологічного забезпечення службово-бойової діяльності військовослужбовців НГУ

Психологічний супровід службово-бойової діяльності військовослужбовців НГУ профілю складається з таких елементів: психологічна підготовка фахівців для здійснення професійної діяльності у звичайних та екстремальних умовах; цілеспрямований психологічний підбір фахівців для конкретної професійної діяльності в екстремальних умовах; психологічна допомога та підтримка фахівців під час виконання службово-бойової діяльності в екстремальних умовах; психологічна діагностика особистості для виявлення можливих ознак негативних психічних реакцій і станів після завершення службово-бойової діяльності в екстремальних умовах; психологічна допомога та психологічна реабілітація фахівців, які цього потребують, після завершення службово-бойової діяльності в екстремальних умовах; психологічна експертиза осіб, які цього потребують, для подальшого здійснення службово-бойової діяльності в екстремальних умовах; психологічний моніторинг фахівців, які здійснювали службово-бойову діяльність в екстремальних умовах, і виявлення осіб з ознаками ПТСР та інших психічних розладів.

Список використаних джерел

1. Приходько І. І. Професійний психологічний відбір майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України : монографія. Х. : Акад. ВВ МВС України, 2008. 190 с.

2. Приходько І. І., Колесніченко О. С., Тімченко О. В. та ін. Психологія екстремальної діяльності : навч. посіб. Х. : НА НГУ, 2016. 571 с.

3. Професійна орієнтація : підручник [для студентів] / [Сторова С. В., Ігнатович О. М., Кобченко В. В. та ін.] ; за ред. О. М. Ігнатович. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 240 с.

Ларіонов Станіслав Олександрович,

начальник кафедри психології та педагогіки
Національної академії Національної гвардії
України, кандидат психологічних наук, доцент

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ПСИХОЛОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Натепер в Національній гвардії України проходять службу біля 40 тисяч військовослужбовців, їм надають послуги біля 180 психологів, майже всі з них мають вищу психологічну освіту. Підготовка психологів в Національній академії Національної гвардії розпочалась в 2017 році, перший випуск відбудеться у червні поточного року. Всі випускники будуть працевлаштовані на посади, які відповідають здобутій освіті.